

Datahub / Korpelainen Kerttu

11.12.2019

Datahub seurantaryhmän kokous 11.12.2019

Aika	11.12.2019 klo 12.00 - 14.00	
Paikka	Fingrid Datahub Oy:n toimitilat, Duetto Business Park, Läkkisepäntie 23, Helsinki	
Kutsutut	Tatu Pahkala Suvi Lehtinen Riina Heinimäki Toivo Hurme Timo Liiri Ville Sihvola Yrjö Kujala Tommi Pyhähuhta	Työ- ja elinkeinoministeriö Energiavirasto Energiateollisuus ry Paikallisvoima ry (asialistakohtat 1-3) Fortum Markets Oy Elenia Oy Turku Energia Oy (Skype) Caruna Oy
	Pasi Aho (pj) Kerttu Korpelainen (siht) Pasi Lintunen Minna Arffman Fredrik Södö	Fingrid Datahub Oy Fingrid Datahub Oy Fingrid Datahub Oy Fingrid Datahub Oy Fingrid Datahub Oy
Poissa	Pasi Kuokkanen	Suomen ElFi Oy

Käsiteltävät asiat

1 Kokouksen avaus ja edellisen kokouksen pöytäkirja / Pasi Aho

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 12.00 ja esitteli kokousagendan. Käytiin läpi puheenjohtajan johdolla edellisen kokouksen 11.6. pöytäkirja. Pöytäkirjaan ei noussut enää kommentteja ja edellisen kokouksen pöytäkirja hyväksyttiin.

Puheenjohtaja kertoi, että Fingridin kilpailulainsäädännön noudattamiseen liittyvää ohjeistusta on päivitetty. Päivitetty ohje löytyy osana kokousmateriaaleja ryhmän ProjectPlace kansioista ja puheenjohtaja pyysi ryhmäläisiä käymään päivitetyn ohjeistuksen läpi.

2 Palvelusopimuksen palvelukuvauksen ja maksukomponenttien kommentit / Pasi Lintunen

Lintunen kiitti ryhmää runsaista kommentteista ja kertoi, ettei kaikkiin saatuihin kommentteihin ole ehditty valmistella vastausta kuten viimeksi. Kommentteista on tehty yhteenveto, jonka pohjalta ne käydään kokouksessa läpi ja tarvittavin osin kommentteja voidaan tarkentaa tässä yhteydessä. Yhteenveto saaduista kommentteista löytyy esitysmateriaalista pöytäkirjan liitteenä.

Fingrid Datahub Oy

Katuosoite
Läkkisepäntie 21
00620 Helsinki

Postiosoite
PL 530
00101 Helsinki

Puhelin
030 395 5000

Faksi
030 395 5196

Y-tunnus 2745543-5, ALV rek.
etunimi.sukunimi@fingrid.fi
www.fingrid.fi

Datahub / Korpelainen Kerttu

11.12.2019

Osapuolten tehtävien kuvauksen osalta toivottiin kuvattavan Energiaviraston rooli, ja että se seuraa Fingridin toiminnan laatua. Todettiin, että valvovan viranomaisen rooli on jo kuvattu lainsäädännössä ja toivottiin selkokielistä kuvausta tämän pohjalta myös palvelukuvaukseen. Puheenjohtaja kommentoi, että kuvauksen tulee olla tasapainossa verraten lakiin. Lintunen lisäsi, että palvelukuvauksen, joka on liite itse palvelusopimukselle, ideana on kuvata ylätasolla osapuolten tehtävät. Osapuolten välisissä erimielisyyksissä, jos sopimukseen ei päästä, käräjäoikeus toimii päättävänä tahona (kuvattu myös osana palvelusopimusta). Lehtinen kommentoi, että Energiavirasto vahvistaa datahubin palvelun ehdot, mutta ei itse palvelusopimusta.

Kommenteissa esiin nousi, että datahubin tehtäviä tulee tarkentaa esim. käyttöliittymän kuvaus ja se mitä tietoa toimitetaan missäkin tapauksessa. Lintunen vastasi, että kuvaus tehdään yleisellä tasolla, ja esim. yksityiskohtaista kuvausta eri näkyymiin porautumisista datahubissa ei tulla sisällyttämään osaksi palvelukuvausta.

Sähkönmyyjän tehtäviin liittyen kommentteina esiin nousi tilanne, jossa myyjällä ei ole sähkönmyyntisopimusta käyttöpaikalle/asiakkaalle ja tehtäessä esim. energiaseurantaa myyjä toimii näin ollen kolmannen osapuolen roolissa. Tässä tilanteessa osapuolella on datahubin kanssa kaksi palvelusopimusta molemmille rooleille. Keskustelussa nousi esiin kysymys, tuleeko tällöin toimijan maksaa perustamismaksu useampaan kertaan? Kujala kommentoi, että mikäli samalla osapuolella on omat roolikohtaiset sopimuksensa, kiinteä maksu tulisi myyjän näkökulmasta maksaa vain kertaalleen. Lintunen vastasi, että asiaa tullaan miettimään tämän osalta. Nyt kommentteilla ollut palvelukuvaus on sähkömarkkinaosapuolen palvelusopimuksen liitteenä, kolmansille osapuolille tullaan laatimaan oma sopimuksensa ja palvelukuvauksensa.

Jakeluverkonhaltijoiden tehtäviin liittyen kommenttina nousi esiin mm. tarve lisätä tehtäväkuvaukseen, että jakeluverkonhaltijan vastuisiin sisältyy käyttöpaikan kytkentätietojen ylläpito. Myös JVH:n mahdollisuus seurata datahubin tehtävien oikeellisuutta (taseselvitys / tasevirheiden korjaukset) tulisi kuvata. Heinimäki kommentoi, että joko mainitaan ylätasolla tietoryhmät tai sitten yksityiskohtaisesti kaikki, ei yksittäisiä ylläpidettäviä tietoja.

Saatujen kommenttien pohjalta osapuolittietojen lisääminen ja ylläpito datahub-järjestelmässä tulisi kuvata ja palvelupyynnöiden osalta tulisi tarkentaa vasteaikoja tikettien prioriteeteista riippuen. Toivottiin myös kuvattavan ovatko operaattorin tekemät korjaukset palvelupyynnöitä. Lintunen kertoi, että palvelutasoista tulee oma liitteensä osaksi palvelusopimusta. Ehdotettiin myös, että kuvattaisiin tarkemmin, kuinka esitetyt kehityspyynnöt käsitellään ja miten niihin vastataan. Keskustelussa esiin nousi myös kysymys, miten datahub tekee lain vaatimaa yhteistyötä toimialan kanssa. Todettiin, että se tämä pitää kuvata erikseen (esim. tarvittavat eri ryhmät).

Maksukomponentit ja laskutusperiaatteet keräsivät useita kommentteja. Pyhähuhta pyysi tarkistamaan Pöyryn 2014 tehtyä selvitystä ([Selvitys sähkön vähittäismarkkinoiden tulevaisuuden tiedonvaihtoratkaisusta](#)) kustannusten jaon osalta, sillä heidän näkemyksensä mukaan selvityksessä ehdotetaan 50-50 kustannusjakoa myynti-/verkkoyhtiöiden kesken. Pyhähuhta painotti, että käyttöpaikkahinnoittelun tulisi perustua volyymipohjaiseen malliin. Sihvola kommentoi, että isoille verkkoyhtiöille kustannustaakka olisi kohtuuton, mikäli hinnoittelu per käyttöpaikka olisi suurille ja pienille verkkoyhtiöille sama. Elenian näkemys on siis poikkeava verraten Fingridin ehdotukseen ja verkkoyhtiöiden kustannustehokkuu-

Fingrid Datahub Oy

Katuosoite
Läkkisepäntie 21
00620 Helsinki

Postiosoite
PL 530
00101 Helsinki

Puhelin
030 395 5000

Faksi
030 395 5196

Y-tunnus 2745543-5, ALV rek.
etunimi.sukunimi@fingrid.fi
www.fingrid.fi

Datahub / Korpelainen Kerttu

11.12.2019

den näkökulma tulisi huomioida. Pyhähuhta yhtyi Elenian kantaan ja korosti, että muissakin palveluissa noudatetaan massoille samaa sääntöä eli hinnoittelun tulisi huomioida volyymit. Kommenttina esiin nousi myös, että suuret osapuolet maksaisivat muidenkin puolesta kulut, mikäli volyymeja ei huomioida ja näin ollen esim. uudet myyjät eivät maksaisi kuluja juuri lainkaan, mikä nähtiin epäoikeudenmukaisena. Heinimäki kommentoi, että Energiategollisuus ry:n hyväksymässä kannassa oli huomioitu hintojen porrastus, mutta kiinteää hintaa ei oltu huomioitu. Heinimäki painotti, että ennen lopullista päätöstä maksukomponenteista ja niiden tasosta olisi hyvä laskea hinnoittelumallin vaikutus kullekin verkkoyhtiölle. Kunkin verkkoyhtiön vuotuista kokonaismaksua voisi esimerkiksi suhteuttaa yhtiön liikevaihtoon.

Perustamismaksun osalta nousi esiin kysymys, mikä olisi perustamismaksu, mikäli osapuoli tulisi mukaan 7. vuonna datahubin käyttöön otosta? Lintunen vastasi, että tässä tapauksessa osapuoli maksaisi perustamismaksua kolmelta vuodelta eli poistoajan. Liiri kysyi pienentääkö 3. osapuolien määrä koko jaettavaa pottia. Lintunen kommentoi, että 3. osapuolien määrä vähentää myynti- ja verkkoyhtiöiden jakamaa pottia. Hurme kommentoi keskustelun jatkona, että mikäli kiinteä perustamismaksu on kaikille sama niin se rokottaa pieniä toimijoita, kun taas käyttöpaikkamäärät huomioiva maksu vastaavasti rokottaisi isoja toimijoita. Paikallisvoiman kanta puoltaa Fingridin ehdotusta ja Hurme muistutti, että jo arvioitu käyttöpaikkakohtainen kustannus tulisi olemaan n. 4€ (2€ per käyttöpaikka myynti-/verkkoyhtiöille) eli ei kohtuuton ja tämä tulisi pitää mielessä. Keskustelussa painotettiin, että datahubista tulee tehdä mahdollisimman tasapuolinen markkina-alusta kaikille toimijoille ja että datahubin tulee tehostaa markkinoita. Liiri kommentoi, että asiakkaan saaman palvelun parantuminen on pääasia ja perustamiskustannusten tasapuolinen jako on avainasemassa oikeudenmukaisuuden näkökulmasta.

Saatujen kommenttien pohjalta nähtiin, että käytön mukaan perustuvaan palvelumaksuun liittyen Fingridin tulee selkeästi kuvata ja määrittää mitä on datahubin normaalikäyttö ja kun normaalikäyttö ylitetään, mihin se perustuu. Jos datahubin virheen vuoksi osapuolet joutuvat hakemaan tietoja massoina, niin tässä tapauksessa kulujen tulee kohdistua Fingridille. Laskutusperusteiden osalta on määriteltävä tarkemmin, miltä kellonajalta kuun viimeisen päivän käyttöpaikkojen määrä mitataan. Lisäksi tulisi määrittää, mistä järjestelmästä / raportista tämä määritetään ja ko. raportti tulisi olla kaikkien osapuolten käytettävissä.

Lopuksi kommentoitiin, että datahubista verkkoyhtiöille aiheutuvat kulut pitää valvontamallissa olla läpilaskutuserä. Yhteenvetona Lintunen kertoi, että saatujen kommenttien pohjalta palvelukuvaus vaatii vielä huomattavasti täsmentämistä. Palvelukuvauksesta ei ole tulossa uutta versiota kommentteille ennen koko kokonaisuutta (palvelusopimus liitteineen). Ryhmästä nousi esiin kysymys, tuleeko Fingridiltä kommenttikohtaisia vastauksia esitettyihin kommentteihin? Puheenjohtajan vastasi, ettei tällä nähdä tarvetta tässä vaiheessa ja kertoi, että Fingrid tulee tekemään ehdotuksen, joka on mahdollisimman oikeudenmukainen ja mahdollisuuksien mukaan huomioi annetun palautteen. Energiavirasto siten aikanaan arvioi ehdotuksen ja vahvistaa palvelun ehdot.

Fingridin tavoitteena on saada Q3/2020 palvelusopimus liitteineen toimialan kommentteille. Ryhmästä esiin nousi myös kysymys, mihin ehdotettu kustannusjako tulee perustumaan. Puheenjohtaja vastasi, että kaikki saadut kommentit arvioidaan ja asia nostetaan esiin myös 5.2.2020 datahubin ajankohtaisseminaarissa. Ryhmästä nousi ehdotus kysyä laajempaa mielipidettä asian osalta seminaarissa esim. live-kyselynä. Kysymyksenä esiin

Fingrid Datahub Oy

Katuosoite
Läkkisepäntie 21
00620 Helsinki

Postiosoite
PL 530
00101 Helsinki

Puhelin
030 395 5000

Faksi
030 395 5196

Y-tunnus 2745543-5, ALV rek.
etunimi.sukunimi@fingrid.fi
www.fingrid.fi

nousi myös, tullaanko Fingridin toimesta tekemään päivitetty selvitys (viitaten Pöyryn 2014 tekemään selvitykseen) yhteistyössä markkinaosapuolten kanssa, koska on tapahtunut paljon muutoksia sitten viime selvityksen. Puheenjohtaja vastasi, ettei tämänkaltaisen uuden selvityksen tekemistä ole mietitty.

3 Välitavoitetaulukon (luonnos v 0.8) esittely / Minna Arffman

Arffman esitteli ryhmälle datahub-hankkeen valmistelemaa välitavoitetaulukkoa toimialalle, josta on käyty keskustelua myös datahubin käyttöönottoryhmän kanssa. Välitavoitetaulukon laatimisen pohjalla on Fingridin, TEMin ja EV:n [yhteistiedotteessa](#) annettu lupaus laatia vuoden 2019 loppuun mennessä päivitetty suunnitelma datahubin käyttöönotosta, joka sisältää konkreettisia välitavoitteita, joiden toteutumista Fingrid Datahub ja EV seuraavat tiiviisti. Välitavoitteet auttavat markkinaosapuolia hahmottamaan paremmin datahub-projektin kokonaisuutta, kohdentamaan resursseja tehokkaammin sekä toimii osaltaan projektinhallinnan työkaluna. Välitavoitteet auttavat datahub-projektia selvittämään toimialan todellisen käyttöönottovalmiuden, tunnistamaan eri osapuolten tuen tarpeita sekä auttaa priorisoinnin työkaluna.

Välitavoitteet ovat datahubin käyttöönoton ohjaavia pakollisia tehtäviä datahubiin liittyville sähkönmyyjille ja/tai jakeluverkonhaltijoille. Välitavoitteista on pyritty tekemään mahdollisimman yksiselitteisiä, mitattavia ja aikataulutettuja. Välitavoitetaulukko lisätään osaksi käyttöönottosuunnitelmaa ja sitä voidaan tarvittaessa päivittää projektin edetessä. Arffman näytti ryhmälle luonnosta siitä, miltä välitavoitteiden seuranta näyttää markkinaosapuolelle Titta-palvelussa. Luonnos näkymästä löytyy esitysmateriaalista pöytäkirjan liitteenä. Titassa tulee olemaan myös näkymä, jolla voidaan seurata yhtiön edistymistä suhteessa koko toimialan etenemiseen.

Arffman näytti esimerkin välitavoitteista välitavoitetaulukon viimeisimmän luonnosversio 0.8:n pohjalta. Välitavoitteille on asetettu kahta eri prioriteettia, prioriteetti 1. tarkoittaa, että mikäli välitavoitetta ei saavuteta siitä lähtee ilmoitus Energiavirastolle. Prioriteetilla 2 olevista tavoitteista ei lähde ilmoitusta EV:lle, mutta mikäli ko. tavoitetta ei saavuta Fingrid kontaktoi kyseisen osapuolen. Välitavoitteelle asetettu päivämäärä kertoo viimeisen määrääjän välitavoitteiden saavuttamiselle. Arffman painotti, että pohjatyö välitavoitteiden osalta tulee aloittaa hyvissä ajoin ennen deadlinea, että tavoitteen saavuttaminen on mahdollista määräaikaan mennessä.

Kujala kysyi, milloin testaukseen ja sertifiointiin liittyen on ensimmäinen 1 prioriteetin välitavoite? Arffman vastasi, että tämän hetkisen taulukon mukaisesti, markkinaosapuolella tulee olla sertifiointi aloitettuna ja 1-luokan käyttötapaukset ajettu hyväksytysti 1.11.2020. Ryhmässä keskustelussa esiin nousi, että käyttöönoton siirron myötä tuotekehitykselle tulisi olla lisää aikaa, mutta nyt tätä ei olla huomioitu välitavoitetaulukon määräaajoissa. Ongelmana ja haasteena on saada tuotantojärjestelmiä käyttöön kiireisessä aikataulussa. Arffman kertoi, että toimiala on kolmijakoinen nyt asetettuihin määräaikoihin liittyen. Yksi ryhmä näkee, että aikataulu on mahdollinen, yksi ryhmä pystyisi nopeaankin aikatauluun ja yksi ryhmä näkee asetetun aikataulun hyvin haasteellisena. Hurme kommentoi, että välitavoitteet auttavat seurannassa ja toivottavasti luovat painetta järjestelmätoimittajien suuntaan.

Datahub / Korpelainen Kerttu

11.12.2019

Arffman kertoi, että ensimmäinen yhdenmukaisuustarkistus tietokonversiossa on luvassa 21.1.2020. Heinimäki kommentoi, että kun ensimmäinen versio välitavoitetaulukosta julkaistaan toimialalle, voi tulla yllätyksenä, että ensimmäiset määrääjat tulevat vastaan hyvin nopeasti. Arffman kommentoi, että kriteerit tavoitteen saavuttamiseksi on toki asetettu jo ennen tätä taulukkoa eli mikäli työt ovat jo hyvällä mallilla ei yllätyksiä ole luvassa. Ensimmäinen prioriteetin 1. yhdenmukaisuustarkistus olisi luvassa 17.3.2020. Uusi versio tietokonversiosuunnitelmasta viimeisimmän statuspalaverissa kuullun pohjalta julkaistaan kokouspäivänä (11.12.2019).

17.12. webinaarissa tullaan käymään läpi asetetut välitavoitteet. 19.12. on tulossa datahubin käyttöönotto työryhmän kokous, jossa käydään läpi päivitetty käyttöönottosuunnitelma sekä välitavoitetaulukon julkaistava versio. 20.12. julkaistaan päivitetty käyttöönottosuunnitelma liitteineen ja tästä alkaa käyttöönottosuunnitelman (sis. välitavoitetaulukon) kommentointi.

Ryhmästä kommentoitiin, että välitavoitetaulukko antaa hyvät raamit tekemiselle ja antaa todellisen kuvan toimialan etenemisestä. Ryhmää mietitytti, mitä elementtejä on päivitetty siirretty verraten vanhaan aikatauluun ensi vuoden osalta? Södö kertoi, että helmikuussa 2020 alkaa pilottitestaus ja kesällä 2020 testiympäristöt avautuvat toimialalle eikä tämän osalta ole tullut muutoksia aiempaan suunnitelmaan. Datahubin pilottitestaus tulee olla tehtynä ennen rajapintojen avausta koko toimialan testaukseen, sillä testaus edellyttää toimivaa datahubia. Liiketoimintakriittisyyden pohjalta edetään testauksessa eteenpäin. Järjestelmäkehitykselle ei siis ole tiedossa lisää aikaa, mutta tuotannolliseen koekäyttöön on nyt annettu lisää aikaa verraten alkuperäiseen aikatauluun. Puheenjohtaja kommentoi, että tässä tasapainoillaan koko toimialan kanssa ja välitavoitetaulukko toimii priorisointityökaluna. Sihvola kommentoi, että jokaisen osapuolen on välitavoitteiden pohjalta tärkeää käydä järjestelmätoimittajien kanssa toimitusaikatauluja läpi.

4 Seurantaryhmän rotaatio 2020

Aho kertasi ryhmäläisille seurantaryhmän määritellyn kokoonpanon ja kertasi kaikki aktiiviset datahub-työryhmät. Ryhmän rotaatiossa edustajista vaihdetaan yksi jakeluverkonhaltija ja yksi sähkönmyyjän edustaja. 2019 vuoden alussa nimettiin uusiksi edustajiksi Turku Energia ja Caruna, näin ollen ryhmässä erovuorossa olisivat Elenia sekä Fortum Markets. Heinimäki kertoi, että aikataulullisesti helmikuun lopussa saataisiin ET:n toimikuntien kokoonpano vahvistetuksi ja tämän myötä ehdotus uusista jäsenistä.

5 Muut asiat

Muissa asioissa esiin nousi pyyntö saada kokousmateriaaleja käyttöön etukäteen ennen kokouksia. Puheenjohtaja vastasi tämän olevan tavoiteltava ja samalla pahoitteli, että aina tämä ei ole ollut valitettavasti ollut mahdollista.

6 Kokouksen päättäminen ja seuraavien kokousten aikataulutus

Sovittiin vuoden 2020 ensimmäinen kokous pidettäväksi viikolla 10 ja tästä eteenpäin kokoukset noin kahden kuukauden syklillä. Kevätkauden viimeinen kokous pidettäisiin kesäkuussa. Sihteeri lähettää tarkemmista kokousajankohdista Doodle-kyselyn kunhan uudet ryhmän jäsenet ovat tiedossa.

Fingrid Datahub Oy

Katuosoite
Läkkisepäntie 21
00620 Helsinki

Postiosoite
PL 530
00101 Helsinki

Puhelin
030 395 5000

Faksi
030 395 5196

Y-tunnus 2745543-5, ALV rek.
etunimi.sukunimi@fingrid.fi
www.fingrid.fi

Datahub / Korpelainen Kerttu

11.12.2019

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14.09

Liitteet Esitysmateriaali

Jakelu Datahub seurantaryhmä
Pasi Lintunen
Minna Arffman
Fredrik Södö